T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 147
KARAR NO : 2015 / 162
KARAR TR : 2.3.2015

ÖZET : Davacı şirkete kasko sigortası ile sigortalı araç ile seyreden sürücünün, davaya konu olayın meydana geldiği yolda seyir halinde giderken herhangi bir uyarıcı levha veya işaretlemenin olmaması sebebi ile orta refüje çıkması sonucu araçta meydana gelen maddi zararın, olayda kusuru bulunan davalıdan rucuen tazmini istemi ile açılan davanın; 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. Maddesi gereğince ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.A. Türk Sigorta Şirketi
Vekili : Av.H.L.P.
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.A.K.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 16.12.2011 tarihinde Pendik Selçuklu caddesi Ekin sokak mevkiinde seyir halinde olan davacı şirket sigortalısı Ali Togaç'a ait 34 GH 3184 plakalı aracın, yol üzerinde herhangi bir uyarıcı levha ve işaretleme olmaması nedeniyle orta refüje çıkması sonucu meydana gelen trafik kazası sonucu davacı sigorta şirketi tarafından sigortalıya 10.510,00 TL ödendiğini belirterek; 10.510,00 TL zarar tazminatının, davalıya başvuru tarihi olan 24.05.2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan rücuen tahsiline karar verilmesi istemi ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul 10. İdare Mahkemesi 29.03.2013 gün ve 2012/1090 Esas, 2013/728 Karar sayılı kararı ile; "…2918 sayılı Yasa'nın 110.maddesinde yer alan hüküm nedeniyle öncelikle görevli yargı yerinin belirlenmesi gerekmektedir. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1 .maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkeme olan Uyuşmazlık Mahkemesinin bu konudaki kararlarının irdelenmesi de yararlı olacaktır.

18.06.2012 gün ve 28327 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarına bakıldığında, köprüde trafik kazası yaparak yaşamını yitiren şahsın yakınları tarafından, yolun ve köprünün yol bakım, onarım ve yapımının uygun olmadığı, hiçbir işaretlemenin bulunmadığı, bu eksiklerin oluşan kazaya büyük ölçüde sebebiyet verdiği, kazanın hizmet kusuru nedeniyle meydana geldiği ileri sürülerek açılan tazminat davasında çıkan görev uyuşmazlığı sonucu Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 04.06.2012 gün ve E:2012/107, K:2012/134 sayılı kararı ile "2918 sayılı Yasanın 110.maddesinin 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe girdiği gözetildiğinde, göreve ilişkin hükmün bu tarihten önce idari yargı yerinde açılmış olan davalara uygulanmayacağı açıktır. Bu durumda, görev maddesinin yürürlük tarihi olan 19.1.2011 tarihinden önce (14.5.2010 tarihinde) idari yargı yerinde açılmış olan iş bu davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği"ne karar verilmiş, yine resmi bir aracın yolda bulunan logar kapağına çarpması nedeniyle hasara uğraması sonucu açılan dava sonucunda çıkarılan görev uyuşmazlığı sonucu Mahkemenin, 04.06.2012 gün ve E:2012/101, K:2012/133 sayılı kararı ile "2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği"ne karar verilmiştir.

Bu durumda, yukarıda aktarılan ve kesin olan Uyuşmazlık Mahkemesi kararları ve 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle 29.06.2012 tarihinde açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine" karar vermiş, verilen karara itiraz edilmiş, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü Kurul'u 23.10.2013 gün ve 2013/15503 Esas, 2013/14902 Karar sayılı kararı ile; itiraz isteminin reddi ile kararın onanmasına karar vermiş, davalı vekilinin karar düzeltme talebi üzerine; İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü Kurul'u 19.03.2014 gün ve 2014/3470 Esas, 2014/5071 Karar sayılı kararı ile karar düzeltme talebinin reddine karar vermiş, karar 21.04.2014 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi:13.05.2014 gün ve 2014/217 Esas, 2014/191 Karar sayılı kararı ile: "2918 Sayılı Kara Yolları Trafik Kanununun 110. Maddesi uyarınca; idarenin sorumluluğunun doğabilmesi için, idareye ait bir aracın kazaya karışmış olması zorunludur. Dava konusu kazada; böyle bir durum olmayıp, davalı idarenin yol

çalışması sırasında gerekli önlemleri almayarak kazaya neden olduğu öne sürülmüştür. Buna göre; somut olayda, davalı idarenin hizmet kusuru söz konusu olduğundan, 2918 Sayılı Yasanın 110. Maddesini uygulama olanağı yoktur.

Açıklanan nedenlerle; 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi kapsamında davaya bakma görevi İdari Yargıya ait olduğundan, idare mahkemesinin görevsizlik kararı yerinde görülmemiş, davanın, yargı yeri nedeni ile reddine" karar vermiş, davacı vekili 09.07.2014 havale tarihli dilekçesi ile olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesini talep etmiştir.

İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi: 09.07.2014 gün ve 2014/217 Esas, 2014/191 Karar sayılı kararı ile: "..Mahkememiz dosyasında 13.05.2014 tefhim tarihli karar ile davanın "Yargı Yeri Nedeniyle Reddine" dair karar verildiği, kararın davacı vekiline 23.06.2014 tarihinde tebliğ olunduğu anlaşılmış, Mahkememiz dosyasında "Yargı yeri nedeni ile davanın reddine" dair hüküm kurulduğu, Mahkememizce verilen karara karşı davacı vekilince yasal süre içinde temyiz talebinde de bulunulmadığı anlaşıldığından, davacı vekilinin talebi yerinde görülmemiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur./Mahkememizin 09.07.2014 tefhim tarihli kararı ile Davanın "Yargı Yeri Nedeniyle Reddine" dair karar verilmiş olduğundan, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi talebinin reddine" karar vermiştir.

Bu karara karşı davacı vekili tarafından yapılan temyiz başvurusu üzerine, Yargıtay 17.Hukuk Dairesi: 09.12.2014 gün, 2014/19511 Esas, 2014/18135 Karar sayılı ilamı ile: "**6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 22/11. maddesinde "İki mahkemenin aynı dava hakkında göreve veya yetkiye ilişkin olarak verdikleri kararlar kanun yoluna başvurulmaksızın kesinleştiği takdirde, görevli veya yetkili mahkeme, ilgisine göre bölge adliye mahkemesince veya Yargıtayca belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.**

2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkındaki Kanunun 14. maddesi gereğince olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Aynı yasanın 15. maddesinde de olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilerek görevli yargı merciinin belirlenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Somut olayda, İstanbul 10. İdare Mahkemesi ile İstanbul 10. Asliye Hukuk Mahkemesince ayrı ayrı yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi nedeni ile yargı yolunun belirlenmesi görevi 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkındaki Kanunun 14. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesine ait bulunduğundan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir. Bu aşamada yargı yeri belirleme koşulları bulunmayan dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmek üzere mahalline gönderilmesine" karar vermiş, dosya Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇEUyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Abdullah ERGİN, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 2.3.2015 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, adli yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

Her ne kadar İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi 09.07.2014 gün ve 2014/217 Esas, 2014/191 Karar sayılı kararı ile, davalı vekilinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi talebinin reddine karar vermiş ve bunun üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin 09.12.2014 gün ve 2014/19511 Esas, 2014/18135 Karar sayılı kararı ile dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği belirtilerek mahal mahkemesine iade edilmiş ise de; söz konusu safahat uyuşmazlığın 2247 sayılı Kanun'un 20.maddesi kapsamında değerlendirilmesi için yeterli olmayıp; Yargıtay'ın kararının "gönderme" niteliğinde olması da dikkate alınarak 2247 sayılı Kanun'un 14.maddesi kapsamında ele alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirketin kasko sigortalısı bulunan 34 GH 3184 plakalı araç sürücüsünün 16.12.2011 tarihinde Pendik Selçuklu Caddesi, Ekin Sokak mevkiinde seyir halinde giderken yolda herhangi bir uyarıcı levha veya işaretlemenin olmaması sebebi ile orta refüje çıkması sonucu araçta meydana gelen maddi zararın, olayda kusuru bulunan davalıdan rucuen tazmini istemi ile açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar

görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davanın, 16.12.2011 günü meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sonucu davacı şirkete sigortalı olan araçta meydana gelen zararın, olayda kusuru bulunan davalıdan rücuen tazmini istemi ile İstanbul 10.İdare Mahkemesi'nde dava açıldığı, davanın görev yönünden reddedilmesi üzerine bu kez İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldığı, İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce de davanın görevden reddedilmesi üzerine davacının, 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 14.maddesi uyarınca görevli yargının belirlenmesi istemi ile müracaat ettiği, İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin, yasal süresi içerisinde temyiz talebinde bulunulmadığı gerekçesi ile davacı vekilinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi talebinin reddine karar verdiği, davacı vekilinin temyiz talebi üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmek üzere mahal mahkemesine gönderilmesine karar verdiği ve dosyasının mahkememize gönderildiği anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 13.05.2014 gün ve 2014/217 Esas, 2014/191 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Abdullah	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	ERGİN	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT